

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Rosie Walsh
THE LOVE OF MY LIFE

Copyright © Rosie Walsh 2022

All Rights Reserved.

Translation Copyright © 2023 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04936-7

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

LJUBAV
mog
ŽIVOTA

ROUZIVOLŠ

Prevela Aida Bajazet

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2023.

Za Šeron

PRVI DEO

LEO I EMA

PROLOG

Koračale smo ka severu, odvojene od mora kelp algama i baricama morske vode zaostale posle plime. More se penušalo, a ono malo oblaka brzo se kretalo nebom, bacajući spiralne senke po pesku.

Obema nam je bilo drago što se nalazimo na ovom mestu, tu gde se kopno spaja s morem. Ali ovo područje ne pripada nama. To je pojas u kom caruju morske zvezde, prilepci, anemone i rakovi-samci. Njih nije bilo briga za nas.

Vreme dok je padala kiša presedele smo u čobanskoj kolibi skrivenoj među peščanim dinama i jele sendviče. U uglovima te straćare bile su gomilice suvih ovčjih brabonjaka, a iznad nas paučina i prašina. Sedele smo i bile srećne dok je kiša tutnjala po krovu kao rafalna paljba. Ovo je savršeno utočište. Mesto samo za nas.

Razgovarale smo opušteno i posmatrale kako se vreme menja na plaži ispod nas. U mom srcu rasla je nada.

Nedugo posle ovog piknika, na drugom kraju plaže spazile smo ljušturu mrtvog raka. Bila je srednje veličine i ležala je usamljena usred nanosa drveta i osušene morske trave. Iz abdomena su mu virile kao žilet oštre bodlje dok mu je oko beživotnih antena bilo zapetljano parče ribarske mreže. Po telu i nogama imao je neobične crvene tačkice.

Sad već pomalo umorna, sela sam na pesak da ga pažljivije pogledam. Iz ljušture su mu štrčale četiri različite bodlje. Noge su mu bile prekrivene oštrim čekinjama. Pogledala sam u njegove ugašene oči, pokušavajući da pogodim odakle li je doputovalo ovo stvorenje. Čitala sam da rakovi mogu da prevale velike razdaljine plutajući na parčadima plastike, otkinutoj morskoj travi ili držeći se za dagnje koje prekrivaju donji deo trupa trgovačkih brodova. Koliko znam, ovaj rak je mogao doploviti čak

iz Polinezije, preživješi hiljade kilometara, da bi uginuo na ovoj plaži u Nortamberlandu*.

Trebalo bi da napravim nekoliko fotografija. Moji profesori će znati od čega je taj rak uginuo.

Ali kako sam posegnula rukom ka torbi da uzmem foto-aparat, vid mi se iznenada zamaglio i zavrtelo mi se u glavi. Morala sam da ostanem u tom položaju nekoliko trenutaka dok slabost nije prošla.

„Nizak krvni pritisak“, rekla sam pošto sam uspela da ispravim leđa. „Muči me odmalena.“

Okrenule smo se ka mrtvom raku i ja sam ga uslikala iz svih uglova, klečeći na pesku.

Vrtohlavica se vratila i pošto sam se ispravila da vratim foto-aparat u tašnu. Nailazila je u talasima, napadajući me i povlačeći se kao plima. Osetila sam bol u leđima, koji je u predelu rebara bio snažniji i probadajući. Ponovo sam se spustila na kolena s rukama zabijenim u krilo. Vrtohlavica se pojačala do mučnine.

Izbrojala sam do deset. Negde iznad sebe, kao kroz maglu, čula sam reči zabrinutosti i straha. Vetar je iznenada promenio pravac.

Kad sam ponovo otvorila oči, ruka mi je bila umrljana krvlju.

Pogledala sam je pažljivije. Ne, nema sumnje. Na mom desnom dlanu bila je sveža krv.

„U redu je“, čula sam sebe kako izgovaram. „Nema razloga za brigu.“ Istovremeno me je uhvatila panika.

---

* Grofovija na severoistoku Engleske. (Prim. prev.)

PRVO POGLAVLJE

LEO

Često se budi vlažnih trepavica kao da je upravo isplivala iz mora tužnih snova. „Ma, to je nešto u vezi sa spavanjem“, uvek bi govorila. „Nemam ja košmare.“ Posle bi samo jako zevnula, protrljala oči i izašla iz kreveta da proveriti da li je Rubi živa i da li diše. To je navika koje ne može da se oslobodi čak ni sada, kada je našoj ćerkici pune tri godine.

„Leo!“, uzviknula bi kad se vrati u krevet. „Probudi se! Poljubi me!“

Proteći će trenuci dok ne uplivam u dan iz sporohodnih dubina. Zora će zarudeti sa istoka i prekriti sobu senkama boje ćilibara i dok se nas dvoje budemo privijali jedno uz drugo, Ema će pričati kao navijena skoro neprekidno, zastajkujući samo povremeno da me poljubi. U 6.45 će proveriti na *Vikismrti* ko je od poznatih umro preko noći, a će onda u 7.00 ispustiti goluba i za to okriviti auspuh mopeda na ulici.

Ne mogu da se setim koliko dugo smo bili u vezi kad je počela to da radi: verovatno ne jako dugo. Ali do tada je već znala da sam prisutan i da ću radije ostati uz nju nego što ću nekuda odleteti.

Ako se naša ćerkica do tada ne ušunja u naš krevet, mi bismo se ušunjali u njen. Njena soba je slatka i topla, i ti naši ranojutarnji razgovori o Patku spadaju u najsrećnije trenutke koje moje srce poznaje. Patak, plišana igračka koju čvrsto drži uz sebe, svake noći preživljava najuzbudljivije pustolovine, koje nam ona ujutru priča.

Obično ja oblačim Rubi dok Ema silazi u prizemlje da pripremi doručak, mada vrlo često skrene do svoje laboratorije da pregleda sakupljene morske uzorke, tako da priprema doručka uglavnom padne na mene i Rubi. Moja supruga je zakasnila četrdeset minuta na sopstveno venčanje zato što je zastala na plaži da uslika talase na šljunku zaostale od plime. Osim matičara, niko drugi time nije bio iznenađen.

Emu je međuplimna ekološkinja, što znači da izučava mesta i životinje koje tokom plime žive pod vodom, dok za vreme oseke ostaju nasukane na obali. To je najčudesniji i najzbudljiviji ekosistem na planeti, kaže ona. Otkad zna za sebe, prevrće kamenje i ispituje plimne bazenčice, to joj je u krvi. Najviše je zanimaju rakovi, ali meni se čini da nju zanimaju *baš svi* ljuskari. Upravo sada, u tanku u svojoj laboratoriji, ima gomilu račića koje ona zove *Hemigrapsus takanoi*, šta god to značilo. Znam samo da je u pitanju invazivna vrsta i da ona godinama pokušava da pronađe neku specifičnost u njihovoj građi, ali to je sve što sam uspeo da razumem. Mislim da jedva četvrtina prosečno obrazovanih ljudi može da razume jezik kojim komuniciraju biolozi; nađete li se među njima na žurki, obrali ste bostan.

Ovog jutra Rubi i ja ulazimo u kuhinju i zatičemo Emu kako pevuši Džonu Kitsu. Sunčevi zraci trepere preko kuhinjskih elemenata dok se naše ovsene pahuljice hlade u činijama. Njen laptop je otvoren na stranici ispunjenoj čudnim rečima i škrabotinama dok s plejera svira poznata dečja pesmica o džungli. Kad smo udomili Džona Kitsa iz prihvatilišta za pse, rekli su nam da ga ta pesmica smiruje, tako da je ova muzika postala sastavni deo naših života. Nije mi bilo lako da se naviknem na nju, ali, eto, navikao sam se.

Stojim na pragu držeći Rubi na boku i posmatram svoju suprugu kako falšira dok peva našem psu. Uprkos tome što u porodici ima mnogo pevački talentovanih predaka, Emu ne ume da otpeva ni *Srećan rođendan* a da ne falšira.

Ugledavši nas, ona nam prilazi plešući, ne prestajući da „peva“. „Moji omiljeni ljudi!“ kaže ona, ljubi nas oboje i uzima Rubi iz mog naručja. Vrti se ukrug s našom ćerkom i ono jezivo pevanje se nastavlja, čak i glasnije.

Rubi zna da je njena mama bolesna; videla je da joj je otpala kosa od posebnog leka koji je dobijala u bolnici, ali ona misli da je Emu sada bolje. Istina je da to ni mi ne znamo. Emu je juče bila na kontrolnom skeneru, ali rezultate dobijamo tek iduće nedelje. Nadamo se najboljem i smrtno smo uplašeni. Oboje loše spavamo.

Posle kratkog plesa s mamom i Patkom, Rubi se izmigoljila iz njenog naručja da obavi jedan vrlo važan posao.

„Vrati se!“ uzvikuje Ema. „Hoću još malo da te mazim!“

„Ne mogu, mama. Imam posla“, odgovara joj ona i potom se obraća biljci koju je dobila od vaspitačice da se brine o njoj. „Sada ću ti dati malo vodice.“

„Ima li nešto?“ pitam Emu i pokazujem glavom ka laptopu. Pre nekoliko godina, Ema je vodila emisiju o prirodi na Bi-Bi-Siju i još dobija poruke od nekih čudnih muškaraca, mada već dosta dugo nije na televiziji. Međutim, odnedavno se njene emisije repriziraju i poruke su postale učestalije. Obično im se smejemo, ali sinoć mi je Ema priznala da je dobila nekoliko uznemirujućih.

„Stigle su još dve. Jedna mračna, druga malo svetlija. Blokerala sam lika.“

Pažljivo je posmatram dok nam puni čaše vodom, ali nju očigledno nije briga za te poruke. Izgleda da je meni mnogo više stalo do njih nego njoj. Pokušao sam da je nateram da obriše svoju javnu Fejsbuk stranicu, ali neće da me poslušaju. Ljudi joj i dalje šalju zapažanja o prirodi i životinjama i ona neće da izgubi te dragocene podatke „zbog nekoliko usamljenih čudaka“.

Nadam se da su u pitanju samo usamljeni čudaci.

„Dopada mi se tvoj tekst o Kenetu Delviču“, govori mi Ema, ne skidajući pogled s Rubi, koja se upravo penje na sudoperu da napuni svoju kanticu za zalivanje. Na stolu su novine za koje radim, otvorene na stranici sa čituljama.

Prilazim Džonu Kitsu i presavijam njegovo svilenkasto viseće uho preko svog prsta, iščekujući ono *ali*. Pas miriše na biskvite i oprljenu dlaku posle nedavnog sudara s peglom.

„Ali?“, navaljujem.

Ona zastaje, zatečena. „Nema nikakvog *ali*.“

„Ma, daj, Ema. Poznajem te ko zlu paru.“

Posle nekoliko trenutaka, ona se zvonko smeje. „Dobro. Dopada mi se, ali ta sveštenica je tu ipak glavna zvezda. Hej, Rubi, dosta je bilo vode. Udavićeš jednu biljku.“

Dok se nadvijam nad novine da prostudiram svoje članke, Džon Kits glasno uzdiše. Čitulja Keneta Delviča, mog vršnjaka poznatog po orgijama koje je priređivao u svom vinogradu u Saseksu, nalazi se na istoj strani sa čituljama pilota bombardera iz Drugog svetskog rata i sveštenice koja je prošle nedelje umrla od srčanog udara tokom ceremonije venčanja.

„Najbolji su ti tekstovi lišeni emocija“, kaže Ema i ubacuje hleb u toster. „Onaj škotski glumac koji je umro prošle nedelje, kako se ono zvaše? Rubi, molim te, nemoj da udaviš tu jadnu biljku...“

„Dejvid Bejli?“

„Dejvid Bejli. Da. Taj tekst je bio savršen.“

Ponovo čitam tekst o Kenetu Delviču, dok Ema pokušava da izbaci višak vode iz saksije s Rubinom biljkom. Naravno, moja supruga je u pravu. Bolja je čitulja koju sam uradio za sveštenicu. Kratka je i jasna.

Nažalost, Ema je često u pravu. Moj urednik, koji je, pretpostavljam, zaljubljen u moju suprugu, često mi u šali govori da će me otpustiti i zaposliti nju, ukoliko Ema ikada odluči da batali morsku biologiju. Za mene je ovo vrlo uvredljivo, jer osim ako nije u tajnosti čitao njene naučne radove, on ima samo njen jedan članak koji je napisala za *Hafington post*.

Ema je naučni saradnik u Morskom biološkom udruženju u Plimutu, gde radi dva dana u nedelji, a onda se vraća u London da predaje predmet Očuvanje estuara na UCL-u. Ona je odličan pisac s boljim instinktom i istančanijim smislom od mog, ali njeno krstarenje po *Vikismrtima* više je povezano s njenom ljubavlju prema dobroj priči nego sa željom da mi preotme posao.

Rubi i Džon Kits odlaze u baštu, gde sunčevi zraci prolaze kroz krošnju komšijskog platana i boje naš minijaturni travnjak zlaćanim nijansama. Kroz otvorena kuhinjska vrata dopiru miomirisani ranog leta: rosne trave, orlovihi noktiju. Ali i smrad ugrijanog asfalta.

Dok pokušavam da povratim u život naše ovsene kaše, naš pas jurca oko jezerceta i laje na žabice, koje, očigledno, smatra uljezima. „Džone Kitse, hoćeš li prestati da laješ?“, prekoreva ga Ema s kuhinjskog praga. Pas ne haje. „Tiše. Probudićeš ceo komšiluk.“

„DŽONE!“; dernja se Rubi. „PROBUDIĆEŠ KOMŠIJE!“

„Pst, Rubi...“

Pronalazim kašike i iznosim činije u baštu.

„Oprosti“, kaže mi Ema dok mi pridržava vrata da izađem. „Ja i moji komentari na tvoj rad. Mora da sam ti se popela na glavu.“

„Jesi.“ Sedamo za baštenski sto, još vlažan od jutarnje rose. „Ali uglavnom si učtiva. Najveći problem je u tome što si uglavnom u pravu.“

Ona se osmehuje. „Mislim da si briljantan pisac, Leo. Ujutru čitam tvoje nekrologe pre nego što otvorim svoje imejlove.“

Ljubav mog života

„Hm.“ Ne skidam pogled s Rubi koja se previše približila jezeretu.

„Stvarno ih čitam! Tvoje pisanje je jedno od tvojih najseksi karaktera. “

„Ozbiljno, Ema. Sad je dosta.“

Ona ubacuje u usta punu kašiku žitarica. „Uopšte se ne šalim. Ti si najbolji pisac u toj redakciji. Kraj priče.“

Mada mi je neprijatno, ne mogu da prestanem da se osmehujem. „Hvala ti“, izgovaram posle kraće pauze, zato što znam da se ne folira. „Ali i dalje mi se penješ na glavu.“

Ona glasno uzdiše. „Znam.“

„Za to postoji mnogo razloga“, nastavljam dok se ona smeje. „Ti baš o svemu moraš da imaš mišljenje?“

Ona pruža ruku preko stola i hvata me za palac. Zatim mi govori da sam ja njen omiljeni lik, a ja se smejem. I tako, to je naš ritam. To smo nas dvoje. U braku smo sedam godina, zajedno smo skoro deset, i poznajem je kao sopstveni dlan.

Mislim da je Kenedi rekao da smo svi mi povezani s okeanom – i kad god mu se vratimo, bilo zbog razonode, sporta ili nečeg sličnog, mi se zapravo vraćamo na mesto odakle smo svi potekli. Tako se i ja osećam u blizini svoje supruge – kad sam pored nje, osećam se kao da sam blizu sopstvenog izvora.

I kada u danima posle ovog jutra – ovog nevinog jutra ispunjenog psećim lavežom, žabicama, kafom i pričom i preminuloj sveštenici – saznam da o ovoj ženi ne znam ama baš ništa, to će me razbiti na komade.

DRUGO POGLAVLJE

EMA

Nedelju dana kasnije

„Biću dobro“, ponavljam u tami naše spavaće sobe. Izgubila sam osećaj za vreme. Sati su nam naprosto iscurili kroz prste, a kad mi Leo ne odgovori, shvatam da on i nije u krevetu. Mora da sam se uspavala.

Proveravam sat: 3:47 ujutru. Dan mog odlaska u bolnicu konačno je stigao.

Čekam da čujem zvuk puštanja vode u toaletu i škripu naših podnih dasaka, ali ništa se ne dešava. Gotovo sam sigurna da je Leo u kuhinji i nešto žvaće ispred otvorenog frižidera. Verovatno je u pitanju hitna doza šunke: rekao je da će u znak podrške preći u vegane ako moja hemoterapija ne uspe. Prešla sam na veganstvo nakon što mi je pre četiri godine dijagnostikovana bolest, mada sam više puta na parking u ispred samoposluge u Kamden u jela čedar direktno iz pakovanja.

Ustajem iz kreveta. Pre Lea, nikad nisam uživala u grljenju u krevetu, ali kada ga nema pored mene, nedostaje mi.

Nije u toaletu, pa krećem ka kuhinji. Dok silazim stepenicama, prelazim rukom preko neravnina na zidu nastalih od decenijskih slojeva boje. U sebi pevujem melodiju iz *Survajvera*.

Prolazim pored poveće hrpe naslaganih knjiga. Na njenom vrhu stoji emajlirana činija u kojoj držimo stvarčice koje ničemu ne služe – ključeve od nepoznatih brava, spajalice, flizelin i ostale gluposti. Leo uporno pomera tu gomilu na sredinu hodnika da bi me naterao da je sredim, dok je ja uporno vraćam nazad. Jedino rešenje za ovaj problem jeste veći broj policia, što ne spada u moj resor. Problem je u tome što ni Leo nije vičan tom poslu, tako da situacija ostaje status kvo.

„Leo?“, šapućem.

Nema odgovora. Čuje se samo umalo pa teatralna škripa stepenica, koja našim bebisiterkama toliko smeta da se zbog nje nijedna nije vratila.

Ljubav mog života

Kuću sam nasledila od bake. Osim toga što je bila poslanica u britanskom parlamentu i violinistkinja amater, postala je i skupljačica nepotrebnih stvari, te stoga poslednjih deset godina života ništa nije uklonila iz kuće. Leo smatra da sam, osim kuće, od bake nasledila i ovu njenu osobinu. Moj lekar se slaže s njim. *Kada doživimo previše gubitaka*, govorila je ona, *hvatamo se za svaku sitnicu*.

Kuća se nalazi u kratkom nizu georgijanskih zgrada, u uličici na samom vrhu Hit ulice, gde se kvart Hampsted stapa s prostranstvom divnog parka. Kuća je u stanju raspadanja i neverovatno je natrpana, i znam da bismo verovatno lepo zaradili ako bismo je prodali. Ipak, u ovim zidovima krije se toliko veliki deo moje životne priče da prosto ne mogu da je napustim.

Leo mi je prošle nedelje pokazao prostranu trosobnu kuću u Tafnel parku u severnom delu grada. „Pogledaj kolike su te sobetine!“, rekao mi je sav zajapuren od uzbuđenja i nade. „Imali bismo čak i sobu viška! I toalet u prizemlju!“

Loše sam se osećala. Ali šta sam mogla! Da prodam svoje jedino utočište radi komfora toaleta u prizemlju!

Leo nije bio u kuhinji. Nije ga bilo ni u našoj minijaturnoj radnoj sobi, zbog čega mi je laknulo. Na trenutak sam pomislila da je tamo i da piše tekst za moju čitulju, što ne bih mogla da podnesem. Sve novine na svetu imaju zalihu unapred sročениh nekrologa za poznate ličnosti: urednik strana s nekrolozima očigledno se plaši da bi ga smrt neke poznate osobe mogla zateći nespremnog. Mada ja nisam poznata ličnost, verovatno bih zaslužila mesto u njegovim novinama.

Nastavljam da pevušim i ulazim u malu trpezariju, mada je skoro nikad ne koristimo. Ova prostorija doslovno je neupotrebljiva zato što je zatrpana bakinim kršem i starim notnim zapisima. Obećala sam Leu da ću je raskrčiti čim završim magistarski rad.

„Leo?“ Glas mi zvuči kao i pre. U njemu nema tragova karcinoma. Zamišljam mogućnost da zloćudne ćelije još kruže mojim krvotokom poput jeftinog vina, ali to mi ne zvuči moguće.

A onda me odjednom spopada strah: šta ako je i Rubi nestala? Trčim uz stepenice kao sumanuta. Saplićem se i dočekujem se na ruke, ali stižem do njene sobe. Naravno da je tamo. I naravno da je živa, i diše.

Tražim Lea u otvorenoj ostavi, zatim otvaram vrata ka nesigurnoj krovnoj terasi. Nema ga ni tamo.

Počinje da me hvata panika. Šta ako se neki od onih nastranih ljudi koji su mi slali poruke naljutio što sam ih blokirala, pa su rešili da iskale gnev na mom mužu?

Svašta, pomislih. To je čista glupost, ali uzalud – ideja se zadržala u mojoj glavi. Šta ako je Leo otvorio vrata i neko ga je pretukao? Ili je možda izašao da pusti Džona Kitsa da obavi večernju nuždu pa ga je nasmrtno pretukao neki od manijaka koji misle da polažu pravo na mene samo zato što vole da me gledaju dok razgovaram sa kormoranima na televiziji?

Naravno, situacija nije *baš toliko* loša, ali se pogoršava. Neki od tih muškaraca stvarno se naljute ako im ne odgovorim. Jedino što mogu jeste da ih blokiram, ali neki od njih se dosete i naprave novi profil da bi mogli još malo da se istresaju na mene. Dugo sam uspevala sve to da iskuliram, ali u poslednje vreme mi je dozlogrdilo. Ne plašim se ja njih, samo su mi se smučili.

Ipak, kad sam prošle nedelje izašla iz laboratorije u Plimutu, mislim da me je jedan od njih čekao pred zgradom. Videla sam nepoznatog muškarca kako sedi na travnatom nasipu pored prilaznog puta, što nije ništa neobično, osim što je ovaj sedeo okrenut leđima ka moru. Ko normalan sedi i zuri u privatni prilaz po divnom, sunčanom danu umesto da gleda u svetlucavi Plimutski zaliv? Isto tako, nije mi se dopalo ni to što je, dok sam prolazila, nabio kačket preko nosa i potom je okrenuo glavu na drugu stranu.

Verovatno nije ništa ozbiljno u pitanju, ali ipak mi je zasmetalo.

Sedam na ivicu kreveta, pokušavajući da sredim misli. U ovom trenutku jedino mi je važno da pronađem svog nestalog muža.

Proveravam poruke u telefonu. Dešavalo se, doduše retko, da ako umre neka izuzetno važna ličnost, Leo mora da uključi laptop usred noći. Možda se desilo nešto veoma bitno? Šta ako je umrla kraljica ili premijer države? Možda je Leo morao da ode na posao?

U telefonu ne pronalazim njegovu poruku. Tamo je samo moja potraga preko *Gugla* za čovekom kog nije trebalo da tražim; ovo je bilo poslednje što sam radila pre nego što sam zaspala.

Sećanje na taj jutrošnji poziv odjednom je oživelo. *Samo želim da razgovaram sa tobom*, rekao je na kraju. *Želim da se nađemo nasamo.*

Čim je ovo izgovorio, prekinula sam vezu.

Ljubav mog života

„Leo?“, šapućem. Ništa. „Leo!“, uzvikujem nešto glasnije. „Možda još imam rak. Ne možeš me sada napustiti!“

Zatim, posle kratke pauze dodajem: „Volim te. Gde si?“

Nema odgovora. Čovek je prosto ispario.

Napokon, pronalazim ga u baštenskoj šupi. Pre oko pet godina, Leo je bio toliko ljut zbog lošeg stanja kuće da sam morala da angažujem radnika da isprazni šupu. Izolovali smo je i uveli struju da bi Leo u njoj mogao povremeno da radi. Ubacila sam kauč, tepih i policu za knjige, uz obećanje da tu šupu nikada neću koristiti za odlaganje nepotrebnih stvari. Leo se zaljubio u taj prostor, da bi posle nekog vremena potpuno zaboravio na njega.

Međutim, sada je ovde, sedi i puši cigaretu, kašljucajući.

„Leo.“ Zastajem na pragu. „Šta to radiš?“

Deluje pometeno. „Pušim pljugu iz nužde.“ Pored njega je paklica cigareta, a malo podalje dugačka plastična naprava koju koristimo za paljenje gasnog šporeta.

Naš pas, koji je došao za mnom, gleda u Lea, pa u mene, kao da hoće da kaže *ali on nije pušač*. „Ali ti nisi pušač“, kažem ja.

„Znam da nisam.“ On podiže upaljač za gas i pritiska dugmence na njemu. Plavičasto-narandžasti plamen osvetljava njegovo umorno i uplašeno lice. Mada mi ovo slama srce, ne mogu a da se ne nasmejem. Moj suprug sedi u šupi i puši hitnu cigaretu koju je upalio upaljačem za šporet na gas.

„Nemoj da mi se smeješ“, kaže on, i sâm se malčice smejujeći. „Uplašen sam.“

Prestajem da se smejem. O tome sam često razmišljala tokom svoje bolesti: o mogućnosti da umrem pored muškarca čiji je celokupan emotivni pejzaž oblikovan gubitkom. Bojala sam se za sebe, naravno, i sama pomisao na Rubinu tugu zbog mog preranog odlaska bila je neizdrživa, ali ipak najviše brinem za Lea. Mislim da većina ljudi u mom suprugu vidi mirnog, samouverenog i duhovitog čoveka koji brzo misli, ali to je samo njegov površinski sloj.

Naša mala porodica prvo je mesto gde se on oseća svojim.

„Oh, Leo...“, kažem ja. „Ljubavi moja, zar nisi mogao samo da popiješ viski?“

On odmahuje glavom. „Obećao sam ti da ću se kloniti alkohola. Ja sam čovek od reči.“

Sedam pored njega na kauč, iz kog se podiže oblačić prašine, i držim ga za ruku dok mi ne prizna da je odveo Džona Kitsa do prodavnice koja radi dokasno da kupi cigarete. Takođe je kupio i vegansku čokoladu.

„Bila je odvratna“, kaže on potišteno.

Provlačim ruku ispod njegove. Celo telo mu je napeto kao da se sprema za odbranu. „Još ne moraš da se odrekneš alkohola“, kažem mu. „Ni mesa, ni mlečnih proizvoda.“ Kosa mu je raščupana. Ima tamne kolutove oko očiju i neobrijan je, ali čak i takav, beskrajno je privlačan.

Gledam ga, pokušavajući nekako da mu prenesem poruku da ga neizmerno i iskreno volim. I da bih želela da ga zaštitim od onog što bi meni moglo da se desi.

Džon Kits se smešta pored Leovih stopala, gundajući.

„Biću dobro“, kažem. „Ušetaćemo zajedno u tu ordinaciju i doktor Moru će nam saopštiti da je sa mnom sve u redu, a ti ćeš sedeti u tišini i optuživati ga da je zaljubljen u mene...“

„Zato što jeste.“

„Ne, nije. Poenta je u tome što će mi lekar reći da sam ozdravila i da možemo nastaviti sa svojim životima. Pokupićemo Rubi iz vrtića i odvešćemo je na ljuljašku, a onda ćemo se vratiti kući, staviti je u krevet, večerati, popiti čašu-dve vina i možda voditi ljubav. Zar ne vidiš da su pred nama samo lepe stvari?“

Tišina. „Možda ću se čak upustiti u avanturu raščišćavanja kuće“, brzo dodajem. „Mada bi bilo razborito ne oduševljavati se previše.“

On ponovo pali upaljač za šporet i osvetljava mi lice. Prelazim prstom po njegovom obrazu i on me privlači u zagrljaj.

„Oprosti“, kaže on. „Osećao sam se prilično samouvereno u vezi sa sutrašnjim danom, a onda si ti otišla u krevet, a ja sam...“ Reči mu zastaju u grlu.

„Bilo bi pogrešno da sam se okrenuo šunki i viskiju“, konačno progovara. „Obećao sam ti.“

„Ali nikotin i veganska čokolada su u redu“, slažem se. „Mada, rekao si da ćeš prekršiti obećanje samo ako sutrašnje vesti budu loše. Znači li to da znaš nešto što ja ne znam?“